

Có lẽ quý vị đã nhận ra rằng chúng ta không chỉ sống trong gia đình gần nhau hoặc cãi nhau? Hoặc chính quý vị và người bạn đời của mình cũng đã có những giận nhau và nói những lời làm tổn thương nhau? Có thể nói, hầu hết những nan đề và phiền nhiễu giữa vợ và chồng đều phát xuất từ lời nói. Vì những lời nói không thành thật, không ngọt ngào, tử tế; hoặc những lời nói không đúng lúc, đúng chỗ. Cũng có khi chúng ta buồn nhau vì có những lời đáng nói, cần nói mà ta không nói, hoặc những lời không nên nói mà ta đã nói. Lời nói rất quan trọng trong mối quan hệ giữa chúng ta với người chung quanh, nhất là trong quan hệ vợ chồng, vì thế hôm nay chúng tôi xin chia sẻ cùng quý vị một số nguyên tắc Kinh Thánh dạy về đi thi.

Đi thi là dùng lời nói chia sẻ hay bày tỏ để cho ta suy nghĩ, cảm xúc được người khác nghe hiểu và thông cảm. Một tiến trình đi thi đầy đủ gồm có ba bước: nói, nghe và hiểu hay thông cảm. Nếu thi trong ba bước đó không có đi thi hay đi thi không trọn vẹn. Ví dụ, nếu người vợ có điều muốn nói với chồng nhưng khi nói, chồng không muốn nghe hoặc nghe một cách lạ, không chú ý nên không thật sự hiểu những gì vợ nói; trong trường hợp đó, đi thi giữa vợ và chồng không có. Hoặc ví dụ người chồng có điều muốn chia sẻ với vợ, khi chồng nói, người vợ yên lặng không nghe, nhưng nghe xong đáp lại một câu khiến chồng buồn thương, vì người vợ nghe nhưng không hiểu nên không thông cảm với chồng. Trong trường hợp này, đi thi giữa vợ và chồng cũng không thật đúng. Lời đi thi giữa người này với người kia thường gồm ba yếu tố: câu nói, giọng nói và cách nói. Ba yếu tố này phải đi chung với nhau và bổ túc cho nhau thì người khác mới hiểu đúng điều ta muốn nói.

Chúng tôi xin đề nghị quý vị khi nào có thì giờ, dành vài phút suy nghĩ về cách quý vị đi thi với người bạn đời của mình, xem mình thường nói như thế nào, rõ ràng, vắn tắt, đi thẳng vào vấn đề hay nói cách vòng vo, loanh quanh, không nói thẳng ra điều mình muốn nói? Chúng ta cũng cần nhìn xem mình có giọng nói như thế nào, nhẹ nhàng, tử tế hay gắt gỏng, lúc nào cũng như là ra lệnh? Cách nói của chúng ta như thế nào, khiêm nhường, trầm tĩnh hay nóng nảy, hăng hái? Các bà các cô thường nói như thế, ngọt ngào nhưng đằng sau cái nhẹ nhàng đó có một sự cảm nhứt nhối mà các ông phải cảm nhận. Phái nam thì ngược lại, thường nói cách khô khan, cứng cỏi, vì thế dễ làm các bà các cô phiền lòng. Mỗi chúng ta có một cách nói khác nhau, chúng ta cần ghi nhận và khuyến khích đối phương trong cách nói của mình, sau đó trao đổi với người bạn đời để cùng học hỏi và giúp nhau sửa đổi để cho có thể đi thi với nhau cách thật đẹp hơn. Khi còn là người yêu, chúng ta dễ nói lời ngọt ngào tử tế với nhau, nhưng khi đã nên vợ chồng và sống với nhau một thời gian, có những điều chung chung làm sự tình cảm hay vì quen quá hóa nhàm, chúng ta ít nói những lời ngọt ngào tử tế với nhau. Đây là điều đáng tiếc và cần được sửa đổi. Dù đã sống với nhau bao nhiêu năm, dù có điều bất đồng ý kiến và ngay cả khi buồn giận nhau, chúng ta cũng cần cần thận trọng khi sắp đến những lời nói, vì khi nói một lời thì tổn thương nhau,

thần thoại đó rất khó xóa đi.

Lời Chúa trong Kinh Thánh cho chúng ta nguyên tắc đi thi như sau, sđđ Gia-cô viết:

Hỡi anh em yêu dấu, anh em biết đi thi đó: người nào cũng phải mau nghe mà chớ nói, chớ giận (Gia-cô 1:19)

Đây là nguyên tắc muôn đời về cách đi thi giữa chúng ta với người chung quanh, đặc biệt là với những người ta thường yêu mến. Nguyên tắc đó là, mau nghe, chớ nói, chớ giận. Trong cách đi thi hàng ngày hầu hết chúng ta thường làm ngược lại lời Chúa dạy. Chúng ta thường chớ nghe những lời mau nói và mau giận, đó là lý do tại sao đi thi của chúng ta với người chung quanh gặp nhiều nan đề hoặc là bế tắc. Để có thể áp dụng nguyên tắc Chúa dạy về đi thi, chúng ta cần tìm hiểu rõ nguyên tắc đó là gì.

Nguyên tắc 1: Mau nghe

Trước hết, chúng ta phải mau nghe, nhưng mau nghe nghĩa là gì? Mau nghe là sẵn sàng lắng nghe. Khi vợ hay chồng có điều muốn nói, dù đang bận công việc, chúng ta ngừng công việc và chú ý nghe, đó là mau nghe. Thái độ sẵn sàng chú ý nghe sẽ khiến người nói cảm thấy sung sướng và muốn nói lên tất cả những gì cần nói. Tuy nhiên, mau nghe không phải là yên lặng chờ người kia dứt lời để mình nói, cũng không phải là yên lặng để suy nghĩ những gì mình sẽ nói. Người mau nghe là người thật sự chú ý nghe, không những nghe câu nói, gì người nói mà cũng để ý đến vẻ mặt, giọng điệu, cách hành động của người đang nói để có thể tiếp thu đầy đủ những gì người đó muốn truyền đạt, nhất là để có thể ghi nhận cảm xúc của người đó. Người mau nghe cũng sẽ nghe với thái độ cởi mở, không thành kiến, không vội đoán những gì mình nghe. Người mau nghe hay chú ý lắng nghe cũng biết dứt câu hỏi để người kia nói thêm, hầu có thể hiểu rõ ràng, chi tiết hơn điều người đó muốn nói. Vì chú ý lắng nghe và nghe cần thận, đầy đủ, nên kết quả là người nghe sẽ hiểu và thông cảm với người nói. Mau nghe hay sẵn sàng nghe là bước rất quan trọng trong tiến trình đi thi.

Nguyên tắc 2: Chậm nói

Kính Thánh dạy chúng ta không nên mau nghe mà cũng phải chậm nói. Chậm nói nghĩa là khi còn thắc mắc khi nói, thì đừng suy nghĩ còn thắc mắc rồi mới nói. Người chậm nói khi nghe điều gì không đáp lại cách vội vàng, cũng không phản ứng ngay với những gì mình nghe. Người chậm nói thường kiên nhẫn nghe đến nỗi đến khi cần, nghe đầy đủ rồi mới nói. Người mau nghe, chậm nói là người khôn ngoan, ít lầm lỗi trong lời nói và đức lòng tin cậy của người chung quanh. Sách Châm Ngôn trong Cựu Ước dạy rằng, người nào hấp tấp, trả lời trước khi nghe là người dốt và đáng bị hổ thẹn. Tác giả viết như sau: Trả lời trước khi nghe, ấy là sự điên dại và hổ thẹn cho ai làm vậy (18:13). Một câu Châm Ngôn khác thì nói: Con có thấy kẻ hấp tấp trong lời nói mình chẳng? Một kẻ ngu muội còn có sự trông cậy hơn hẳn (29:20). Lời dạy này hàm ý rằng người dốt thì không còn có hy vọng hơn là người hấp tấp trong lời nói. Hấp tấp trong lời nói là đức điếm của những người nói mà không suy nghĩ hoặc nghĩ gì nói nấy. Khi chúng ta quá mau, quá vội vàng trong lời nói sẽ không tránh được lời nói thiếu khôn ngoan, thiếu tế nhị, đem lại hiểu lầm và phiền giận cho người nghe. Xin Chúa giúp chúng ta tập tính chậm nói, và không bao giờ nói rằng, tôi nói thẳng, nói thật, không thay đổi đức. Nếu nói như thế là chúng ta cho mình là như Chúa không thất vọng và chính mình không muốn vâng theo.

Nguyên tắc 3: Chậm giận

Chậm giận có nghĩa là không nên giận cách nhanh chóng và dễ dàng. Có những người ai nói gì cũng giận, đến chuyện gì cũng giận; nghe chửi hay chửi rõ chuyện đã nên giận. Đó là người mau giận và nóng giận. Tính mau giận rất nguy hiểm, có người đã hay giận lâu rồi còn giận lâu và khi giận thì sẽ giận đi qua những hành động thiếu khôn ngoan. Chúa bảo chúng ta phải chậm giận trong lời khuyên phải mau nghe, chậm nói, chậm giận, hàm ý rằng khi trò chuyện với người khác chúng ta cần áp dụng cả ba điều: nên lắng nghe, nghe đến nỗi đến khi cần rồi mới nói, và khi nghe, nếu có điều gì không vừa ý hay không đồng ý cũng đừng bực bình hay tức giận đi ngay những phải bình tĩnh xét lại và vấn đề. Nếu trong cách ứng xử hàng ngày chúng ta áp dụng đức của lời dạy nên người như người rất quan trọng này, tình cảm giữa chúng ta với người chung quanh, mối quan hệ giữa chúng ta với người phải người sẽ tốt đẹp biết bao. Chúng ta cần nhìn lại chính mình trong cách đời sống hàng ngày, xem chúng ta có là người mau nghe, chậm nói và chậm giận không. Có lẽ đa số chúng ta đều chửi đổng đến tiêu chuẩn tốt đẹp này, vì vậy, cầu xin Chúa ban tình yêu và sự sống mới của Chúa cho chúng ta, giúp chúng ta bỏ đi con người cũ hèn có thói yêu người khác như chính mình, xem người khác tôn trọng hơn chính mình để có thể thoát sự thất bại đời đời Chúa dạy: mau nghe, chậm nói và chậm giận.

Minh Nguyên

Chương Trình Phát Thanh Tin Lành